

Zorgcontinuüm en rollen m.b.t. voorschrijven van stomahulpmiddelen

Het voorschrijven van stomahulpmiddelen, kan alleen in context gehele (stoma)zorg worden gezien. Het is geen eenmalig maar meer een cyclisch gebeuren. Door evaluatie stomahulpmiddel maar vooral door de veranderde omstandigheden van de zorgvrager. Dit kan in eerste periode zijn maar ook na jaren. Om duidelijk te maken wanneer en in welke context indiceren speelt zijn vier fasen beschreven. Daarin staat wat er moet gebeuren, de voorwaarde en de kwalificatie van de zorgverlener. Uitgangspunt is dat het indiceren gebeurt volgens de laatste inzichten, het hulpmiddelen protocol voor mensen met een stoma en de Evidence-Based Richtlijn Stomazorg. Uitvoering door een gekwalificeerde stomaverpleegkundige

Diagnostiek, preoperatief	Klinisch postoperatief	Nazorg	Onderhoud
Start op het moment dat het behandelplan met de patiënt wordt besproken tot aan het moment van de operatie waarbij de stoma daadwerkelijk wordt aangelegd, of totdat de behandelaar of patiënt besluit dat er geen stoma wordt aangelegd.	Start vanaf het moment dat een stoma is aangelegd en eindigt bij ontslag uit het ziekenhuis.	Start bij ontslag uit het ziekenhuis en eindigt één jaar na aanleg stoma.*	Start één jaar na aanleg stoma en eindigt bij overlijden of als de stoma wordt opgegeven.*

Bronnen: Concept Zorgstandaard Stoma; Generieke module stomazorg.

Fase 1: Diagnostiek, preoperatief

Taak	Verantwoordelijke	Uitvoerende
Anamnese afnemen en medisch dossier daarin meenemen	De stomaverpleegkundige (SVPK), die voldoet aan de functie-eisen van een stomaverpleegkundige en werkt volgens kernwaarden uit het visie document V&VN, stomaverpleegkundigen.	Idem (SVPK)
Verstrekken informatie m.b.t. (evt.) aanleg van een blijvend of tijdelijk stoma.		
Verstrekken informatie over verschillende vormen van stomahulpmiddelen		
Informatie verstrekken over consequenties aanleg stoma (per soort) en factoren van belang voor keuze stomahulpmiddelen		
Formuleren indicatie voor start zelfzorg/oefenen met stomahulpmiddelen		
Begeleiden in oefenen van instructie en aanreiken stomamaterialen		
Plaatsbepalen volgens Evidence-Based Richtlijn Stomazorg		
Opstarten van zorgplan		
Voorwaarden		
Kennissen van en toegang tot de stomahulpmiddelen		
Tijd en ruimte		
Informatie beschikbaar op papier en/of digitaal		
Registratie en vervolg afspraken ter evaluatie en anamnese informatie over verschillende vormen van stomahulpmiddelen		
Inzicht in medisch dossier		

Fase 2: klinisch postoperatief

Taak	Verantwoordelijke	Uitvoerende
Aanbrengen stomamateriaal op de operatiekamer keuze van stomamateriaal ZH/stomaverpleegkundige(SVPK)	De stomaverpleegkundige (SVPK), die voldoet aan de functie-eisen van een stomaverpleegkundige	Idem (SVPK)
Bespreken en bepalen (stomahulpmiddelen)programma van eisen voor deze fase, a.d.h.v. protocol Hulpmiddelen voor		of protocollair gedelegeerd aan verpleegkundige met aandacht

Zorgcontinuüm en rollen m.b.t. voorschrijven van stomahulpmiddelen

mensen met een stoma.	en werkt volgens kernwaarden uit het visie document V&VN, stomaverpleegkundigen.	gebied stoma en altijd onder supervisie/ verantwoording stomaverpleegkundige(SVPK).
Instrueren gebruik stomahulpmiddelen, start zelfmanagement stomazorg		
Regelen levering stomahulpmiddelen, incl. digitale motivatie; hierbij is van belang op te merken dat <ul style="list-style-type: none"> Voor een deel van de eisen een specifiek product genoemd worden Een gedeelte van de eisen kan via generiek deel worden bepaald maar stomadrager heeft instructie gekregen met bepaald merk/systeem en moet ook met een stomahulpmiddel naar huis. 		
Regelen Overdracht stomazorg evt. naar thuiszorg volgens standaard (uit Evidence-Based Richtlijn Stomazorg)		
Aanvullen zorgplan stomadrager		
Voorwaarden		
Voorwaarde voor ontslag: stomamateriaal voldoet aan programma van eisen voor deze fase en is functioneel adequaat voor stomadrager		

Fase 3: Nazorg

Taak	Verantwoordelijke	Uitvoerende
Bieden van instructie en ondersteuning thuis (indien geïndiceerd)	De stomaverpleegkundige (SVPK), die voldoet aan de functie-eisen van een stomaverpleegkundige en werkt volgens kernwaarden uit het visie document V&VN, stomaverpleegkundigen.	Idem (SVPK) <i>of</i> protocollair gedelegeerd aan verpleegkundige met aandacht gebied stoma en altijd onder supervisie/ verantwoording stomaverpleegkundige(SVPK)
Uitvoeren controles volgens advies Evidence-Based Richtlijn Stomazorg.		Idem (SVPK)
Onderhouden communicatie thuiszorg/stomaverpleegkundige inzake problemen/ vragen		Idem (SVPK)
Anamnese afnemen (face to face consult) in geval van stomacomplicaties / bespreken problemen Stomamateriaal bijstellen of wijzigen .		Idem (SVPK)
Signaleren meer / minder verbruik stomamaterialen vs. zorgplan ¹		(S)VPK MSZ
Aanpassen zorgplan (indien noodzakelijk)		Idem (SVPK) of (S)VPK MSZ
Voorwaarden		
Thuiszorg is gekwalificeerd om instructie te geven, heeft basis stomazorg kennis en communiceert met stomaverpleegkundige(SVPK) indien complicaties/problemen. Eenduidigheid is van essentieel belang.		
Zelfmanagement stomazorg wordt gestimuleerd en ondersteuning met digitaal en schriftelijk materiaal app / e-consult is beschikbaar (incl. financiering)		
Eenduidigheid van taal en protocollen in de keten		
Een gecertificeerde SVPK is toegankelijk (plaats en financieel) bij complicaties en problemen		

¹ Het Zorgplan van de Leverancier is een ander zorgplan dan dat in het Ziekenhuis/Thuiszorg. Aanpassen zorgplan moet dus op twee verschillende `plekken`. (Begrippen verheldering)

Zorgcontinuüm en rollen m.b.t. voorschrijven van stomahulpmiddelen

Wijziging of aanpassing systeem altijd in overleg met de eindverantwoordelijke stomaverpleegkundige. En daarvan registratie met motivatie.
Strikte afspraken en werken volgens Evidence-Based Richtlijn Stomazorg
Afspraken met leveranciers m.b.t. verantwoordelijkheid en taken nazorg /stomahulpmiddelen zijn beschreven en transparant
Inzicht in medisch dossier

* De duur van fase 3: Nazorg is afhankelijk van de volgende factoren:

- onderliggend lijden
- complicaties
- verandering van omstandigheden
- opgedane ervaringen met stomamateriaal en nieuwe “werkelijkheid”.

De stomadrager komt in stabilisatiefase. Dan in afstemming met de stomadrager naar fase 4: Onderhoud.

Fase 4: Onderhoud

Taak	Verantwoordelijke	Uitvoerende
Uitvoeren van controle conform de Evidence- Based Richtlijn Stomazorg	De stomaverpleegkundige (SVPK), die voldoet aan de functie-eisen van een stomaverpleegkundige en werkt volgens kernwaarden uit het visie document V&VN, stomaverpleegkundigen.	Idem (SVPK)
Onderhouden communicatie thuiszorg/stomaverpleegkundige inzake problemen/ vragen		Idem (SVPK)
Anamnese afnemen(face to face consult) in geval van complicaties / bespreken problemen		Idem (SVPK)
Signaleren meer / minder verbruik vs. zorgplan ¹		VPK MSZ
Aanpassen zorgplan (indien noodzakelijk)		Idem (SVPK) of VPK MSZ
Voorwaarden		
Toegang tot gecertificeerde stomaverpleegkundige(SVPK) bij complicaties/problemen. Dit is zowel praktisch als financieel.		
Zelfmanagement stomazorg wordt gestimuleerd en ondersteuning met digitaal en schriftelijk materiaal app/ e-consult is beschikbaar (incl. financiering)		
Een gecertificeerde SVPK is toegankelijk (plaats en financieel) bij complicaties en problemen		
Wijziging of aanpassing systeem altijd in overleg met de eindverantwoordelijke stomaverpleegkundige. En daarvan registratie met motivatie. Registratie in een systeem van anamnese, wijziging programma van eisen en aanpassing stomahulpmiddelen		
Strikte afspraken en werken volgens Protocol Hulpmiddelen voor mensen met een stoma		
Afspraken met leveranciers m.b.t. verantwoordelijkheid nazorg en taken /stomahulpmiddelen zijn beschreven en transparant		

Zorgcontinuüm en rollen m.b.t. voorschrijven van stomahulpmiddelen

Bronnen

- Concept Zorgstandaard stoma
- Stoma 2014 van stoma platform, niet gepubliceerd
- Visie document V&VN, stomaverpleegkundige . November 2015
- Evidence-Based Richtlijn Stomazorg 2012 (momenteel in herziening)
- Protocol Hulpmiddelen voor mensen met een stoma , maart 2014
- Voorwaarden voor succesvolle implementatie hulpmiddelen protocol, A. Braakman 2014
- Minimale normen SZW 2016-2017 (voor verdere uitwerking)
- Zorgverzekeringswet

Kernwaarden stomaverpleegkundigen

De kernwaarden van de stomaverpleegkundigen vormen een belangrijk kader voor het werk dat de stomaverpleegkundige doen. Kernwaarden vormen dan ook een weerspiegeling van de identiteit: het is de bedoeling dat stomaverpleegkundigen zich gedragen, werken en communiceren vanuit deze waarden. Kernwaarden houden ons scherp en alert. Ze zijn een belofte: zo gaan we met elkaar om, intern, maar ook extern richting onze cliënten en stakeholders. De kernwaarden van de V&VN Stomaverpleegkundigen zijn:

- Professioneel
- Onafhankelijk
- Persoonlijk
- Innovatief

Professioneel

Stomaverpleegkundigen zijn proactief en anticiperen, evalueren structureel hun eigen prestaties en hebben door hun inzicht in het medisch traject en de sociale en culturele context van de stomadrager een unieke 'helicopter view'.

Dankzij een passende opleiding zijn zij de expert op het gebied van stomazorg, die *evidence-based zorg* verleent gedurende elke fase in het leven van een stomadrager. Stomaverpleegkundigen houden hun specialistische kennis en vaardigheden op peil door regelmatig scholing te volgen en geregeld bij onderzoek betrokken te zijn.

Onafhankelijk

Stomaverpleegkundigen zetten het belang van de stomadrager centraal en werken daarom onafhankelijk. Ze leveren zorg op maat, adviseren en maken gebruik van de voor de stomadrager meest geschikte medische hulpmiddelen, met ook voor doelmatigheid, kosteneffectiviteit en kwaliteit. Daarbij laten ze zich niet leiden door de belangen van specifieke fabrikanten, leveranciers of merken.

Persoonlijk

Stomaverpleegkundigen hebben oog voor *de mens achter* de stomadrager en bouwen door het intensieve en intieme contact dat zij met de stomadrager hebben tijdens het klinische, poliklinische en/of extramurale proces, een persoonlijke band met hen op. Stomaverpleegkundigen weten door hun centrale rol in de stomazorg als geen ander hoe ingrijpend het krijgen van een stoma is, en gaan daarom altijd op een betrouwbare, integere manier om met stomadragers en hun medische, sociale en culturele achtergrond. De stomaverpleegkundige fungeert als een verbindende factor in de (hectische) medische mallemlolen, waarin de stomadrager belandt.

Innovatief

Stomaverpleegkundigen zijn innovatief en oplossingsgericht, zowel met betrekking tot de hulpvragen van de stomadrager als met het oog op de dynamiek van de steeds veranderde (zorg) markt. Het besef dat elke patiënt/cliënt uniek is en een eigen, persoonlijke benadering verdient staat daarbij centraal. Bovendien worden stomaverpleegkundigen door hun brede takenpakket op het gebied van zorg, coördinatie, coaching en samenwerking altijd gestimuleerd om flexibel om te gaan met de steeds veranderde zorgvragen van hun patiënten/cliënten

Zorgcontinuüm en rollen m.b.t. voorschrijven van stomahulpmiddelen